

- бути адекватною соціокультурній реальності з позиції правочинності, тобто забезпечувати максимальну відповідність між моделлю правознавця і юридичною діяльністю; адекватною розвитку вітчизняного й міжнародного права;
- відображати динаміку суспільних змін і розвиток уявлення полікультурної спільноти про соціокультурні цінності;
- мати прогностичний характер, тобто визначати перспективи в підготовці спеціалістів юридичного профілю.

Модель юриста має корелювати з аксіологічними установками сучасного соціокультурного простору, що характеризує на функціональному рівні правочинну діяльність в аспекті дослідницького пошуку, конструктивного вирішення фахових ситуацій, інформаційно-аналітичної грамотності, комунікативного супроводу).

Трансформація соціокультурних цінностей міжнародної спільноти засвідчує тенденцію корелювати юридичну освіту на рівні запиту суспільства на правочинність й евристичне прогнозування стилю правочинної діяльності; виявлення рівня кореляції юридичної освіти і міри включеності особистісних смислів юриста до заданих параметрів моделі сформованого правозахисника

Література

1. Асмолов А. Г. Культурно-историческая психология и конструирование миров. Москва ; Воронеж, 1996. 597с.
2. Яковлев А. О., Подольська Є. А. Інститут освіти як соціокультурна система в умовах трансформації суспільства. Методологія, теорія і практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Харків, 2001 С. 397–404.
3. Knapper K., Copley A. Lifelong Learning and Higher Education. Wash., London : Croom Helm., 1985. 287 p.

Подворчан А. З.,
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

МОВА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

У сучасних умовах модернізації освіти більшої ваги набувають питання професійної підготовки фахівців, здатних бути конкурентоспроможними на ринку праці та такими, які вільно володіють своєю професією.

Завдання вищої школи полягає не лише у підготовці фахівців, які досконало володіють професійними навичками, а також дотримуються вимог законодавства щодо спілкування у виробничій сфері.

Із здобуттям Україною незалежності питання мови привернуло до себе велику увагу. Це спостерігається саме з прийняттям Закону України «Про

забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 року № 2704-VIII. Цей закон наголошує на повноцінному функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території держави і є гарантією збереження ідентичності української нації та зміцнення державної єдності України; він прагне до посилення державотворчих і консолідаційних функцій української мови, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України, а також має на меті створення належних умов для забезпечення і захисту мовних прав і потреб українців. [1]

Важливе значення у діяльності сучасних фахівців відіграє поширення, вдосконалення та використання української мови. Це закріплено на законодавчому рівні, а саме у статті 20 (Державна мова у сфері трудових відносин) вищезгаданого закону.[1]

Повертаючись до питання щодо фундаментальної ролі в становленні майбутніх фахівців, варто зазначити важливість української мови для працівника. Вона полягає в тому, що важко визначити конкурентоздатного спеціаліста в людині, яка не має навичок володіння професійною комунікацією, а також не використовує культурне мовлення у спілкуванні.

Ознайомившись з низкою труднощів, котрі продовжують існувати та гальмують розвиток професійного спілкування, Міністерство освіти і науки України прийняло рішення про затвердження нової програми для курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». [5] Це стало визначальним поштовхом для розвитку та поширення української мови і професійного зростання фахівців різних сфер діяльності.

Українська мова професійного спрямування – це форма сучасної української літературної мови, специфіку якої зумовлюють особливості спілкування людей в усіх сферах суспільної діяльності. Це дисципліна, метою якої є формування високого рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній та писемній формах; розвиток навичок практичного володіння мовою у різних видах мовленнєвої діяльності; формування національно свідомої, духовно багатого мовної особистості, яка вільно володіє усіма засобами рідної мови у процесі комунікації, відзначається свідомим ставленням до мови, високою мовною компетентністю і готовністю до подальшого професійно орієнтованого навчання.

Автори наказу МОН України N 1150 від 21.12.2009 «Про затвердження програм навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» наголошують, що зміст викладання цієї дисципліни полягає не лише в узагальненні здобутих знань, а також і сприяє формуванню особистості, яка повною мірою використовує здобуті звання, унаслідок чого оптимізуються вміння та навички мовленнєвої поведінки у професійній галузі.

Тобто мова професійного спілкування забезпечує різні комунікативні потреби мовців у професійній галузі. Необхідно досягати успіхів у

професійній діяльності, відповідно потрібно розвивати своє володіння лексичним багатством українського слова у професійному спілкуванні.

Провідними комунікативними проявами культури мовлення вважають доречність, доцільність, логічність, виразність, точність, змістовність. Ключові риси прояву культури мови – адекватність (зрозумілість мови, коректність і точність вираження), нормативність (дотримання правил писемного та усного мовлення), функціональність (забезпечення використання мови в різних сферах), естетичність (використання експресивно-стилістичних засобів мови, які роблять мову виразною). Тому, обравши професію поліцейського, адвоката, потрібно у власному становленні як висококваліфікованого знавця, звертати увагу не тільки лише на ідеальне знання законів, а й на культурну мову – для досягнення високих результатів у праці.

Мова забезпечує комунікативні потреби фахівців. Тому важливо досягти високих результатів її розвитку та впровадження у професійне спілкування.

Література

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 року № 2704-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#>
2. Клименко І. В. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. К.: Алерта, 2013. 696 с.
3. Конституція України. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: К.: Каравела. 2005. 352 с.
5. Наказ МОН України N 1150 від 21.12.2009 « Про затвердження програм навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1150290-09#>

Соїна І. Ю.

кандидат філологічних наук, доцент
*Харківська державна академія
фізичної культури*

МОВА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

У сучасному суспільстві все більше усвідомлюється загальна потреба в культурі як підйомі, культурі, яка здатна вплинути на прогрес суспільства в цілому. Культура все ґрунтовніше починає розумітися як найважливіше досягнення нації, її гідність і сутність, бо культура - це те, що зберігає і стверджує не тільки особистісне, а й загальнолюдське існування. Базовим буттям людини є її буття в світі культури як певному культурному життєвому світі. Мова – носій, транслятор, архіватор культури – чи не